

Дејан САВОВСКИ

ТЕМНАТА СТРАНА НА МАКЕДОНСКИОТ ПОЛИТИЧКИ МЕНТАЛИТЕТ

И по 15 години Македонија се тетерави на патот на транзицијата. Но, би било повеќе од наивно да се верува дека за ваквата состојба среќата едноставно не беше на наша страна. Неодговорното однесување на политичките елити ја играше клучната ролја, која ја доведе државата до безизлез. Слабите резултати беа евидентни на сите нивоа на општественото дејствување. Додека другите посткомунистички земји со големи чекори грабаа напред, македонското раководство "мудро" тапкаше во место-годините минуваа, а создавањето на лажниот еуфемизам продолжуваше. Од оаза на мирот државата се претвори во оаза на институционален криминал и самоволие. Застој имаше и во областа на надворешната политика. Тогашниот претседател на државата, првиот, упорно се обидуваше да ја возобнови политиката на еквилибранска, која се покажа како непотребна, особено во однос на соседите.

Во меѓувреме се сменија повеќе влади и владејачки коалиции, поминаа повеќе парламентарни мандати, се донесоа многу закони, стратегии, национални програми и платформи. Но, старите пропусти едноставно не се надминаа. Имено, сметам дека проблемот е во тоа што никогаш не сме знаеле да ги артикулираме нашите интереси, како на домашна така и на меѓународна сцена, а уште помалку знаеме да ги оствариме, доведувајќи ја земјата на ниво на обичен политички послушник, клиент и добродетел на туѓи идеи и политики, кои потоа ни се враќаат како бумеранг по глава. Кога ги спомнувам пропустите на меѓународната сцена, директно го посочувам Министерството за надворешни работи, затоа што до неодамна таа област од политиката воопшто не беше законски уредена (во сила беше стариот закон од поранешната федерација), но сега, се надевам, со новиот Закон конечно ќе се прекине трендот на самоволието кое го демонстрираат оние кои имаат институционално влијание, а водено и дека ќе се постават основните постулати на креирањето и на водењето на нашата надворешна политика.

Очигледно е дека во Министерството за надворешни работи, како дел од севкупниот механизам за водење на надворешната политика, му се потребни

"ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ Е СЛИЧНО НА СЕНИШТЕ ВО ДВОРЕЦ; НИКОЈ НЕ ГО ВИДЕЛ, НО СИТЕ МУ ДОЗВОЛУВААТ ДА ГИ ТИРАНИЗИРА!"

дополнителни, па и коренити промени во самата организациона структура за подобрување на формулацијата и на имплементацијата на развојните стратегии. Ваквите индикации ги потврдуваат политичките аналитичари и познавачи на нашата надворешна политика, кои налагаат задоволување на потребите за поголем професионализам, стручност, како и јакнење на капацитетот на административните и на дипломатско-конзуларните односи. Исто така, потребна е поголема координација меѓу надлежните државни органи за овој вид суштинска поли-

Проблемот е во тоа што никогаш не сме знаеле да ги артикулираме нашите интереси, како на домашна така и на меѓународна сцена, а уште помалку знаеме да ги оствариме, доведувајќи ја земјата на ниво на обичен политички послушник, клиент и добродетел на туѓи идеи и политики, кои потоа ни се враќаат како бумеранг по глава.

тика, особено сега кога се интензивираат процесите за апроксимација на земјата кон евроатлантските структури. Заради наведено, се надевам дека ќе се надминат личните фрустрации и суети на релацијата претседател - премиер во насока на надлежностите во вршењето на надворешните работи кои тлеат подолго време. Ова се однесува и за остатокот од власта и од опозицијата, кои во меѓусебните пресметки за освојување на владејачките фотелји, применуваат разни методи и средства, па дури и кодошење пред странските амбасадори, како императив за опстанок на политичката сцена. Не случајно амбасадорите го разбрале нивниот поданички менталитет и нивната немоќ во однос на тоа како може на нив да се примени лесна манипулација.

Во спрега со сите овие комплексни, тешко решливи политички и економски состојби, кои веќе деценија ипол постојат во нашава држава, се додава уште еден проблем, кој на некој начин и нас не засега. Тоа е решавањето на конечниот статус на Косово, каде врие како во кошница, а излезот од актуелната состојба е јасен колку и замаглен поглед во далечина. Гордиевиот јазол допрва ќе треба да се отплеткува. Одговорноста за сè што ќе се случи во и околу Косово ќе падне врз плеките на Албанците (доколку би ја добиле независноста), при што тие ќе треба да докажат дека примарна цел им се демократијата, мирот и владеењето на правото, како во Косово така и во целиот регион. Кај нас многу малку внимание му се посветува на ова прашање. Главно, сè се сведува на меѓусебни обвинувања, како меѓу македонскиот политички блок, така и меѓу припадниците на албанската популација, а веќе малку и наивни се коментарите на министерот Милошоски дека по ова прашање ќе бараме политичка зрелост од другите, а самиот тој детектира дезориентираност на надворешната политика бидејќи нашиот државен врв сè уште нема заземено званичен став. А токму македонската слаба страна да го истакне нејзиниот став, кој всушност треба да ја изразува нашата политичка зрелост, ја објаснува простата дедукција дека секогаш сме биле последица а никогаш причина за сите случувања во регионот. А можеби од некаде и од некој така ни било речено???